

69

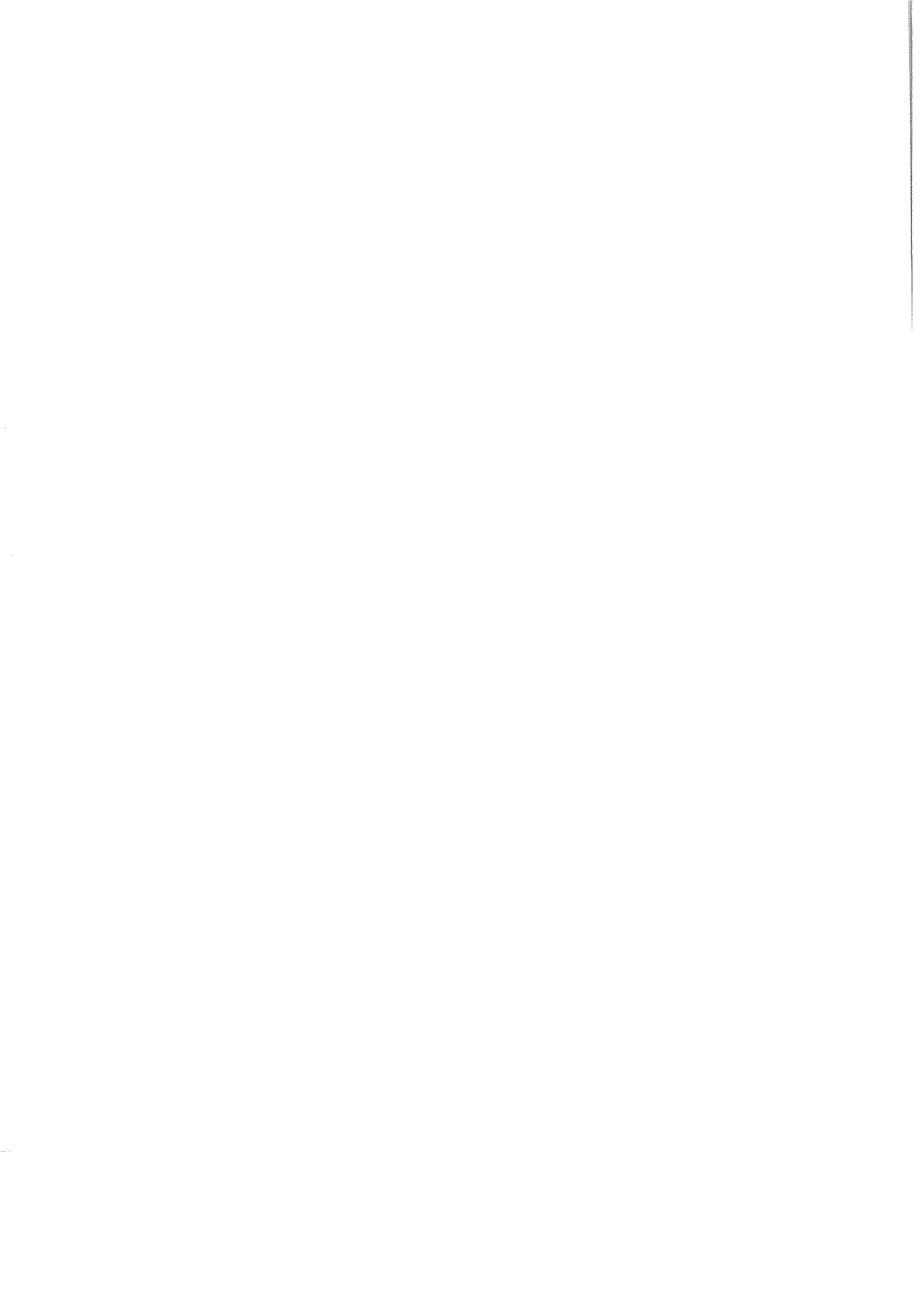
KASTEEL AMERONGEN

BULLETIN

Winter 2007-2008

Uitgave
Stichting Vriendenkring Kasteel Amerongen

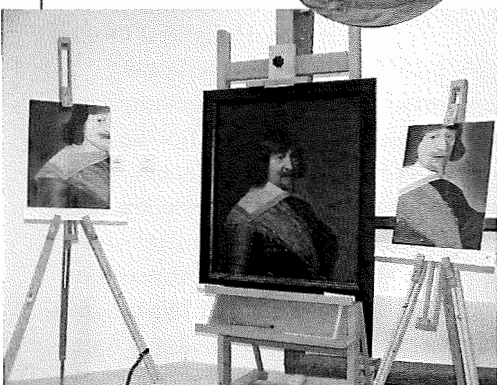
INHOUD

Godard van Reede en het rampjaar: pagina 6

Versailles en de Hollandse geschiedenis: pagina 16

De schilderijen onder banden: pagina 26

Voorwoord 2

Donateursdag
Volop plannen voor na de restauratie 4

Reddeloos, Radeloos, Redeloos
Laatste deel van de trilogie over Kasteel Amerongen rond 1672 6

Nieuwe website
Alle informatie op een rij 15

Spiegelzaal van Versailles
Ook Hollandse geschiedenis geschilderd 16

Rondleiders in beeld
Over het leukste baantje dat er is 22

Het Huys
Twaalf bijzondere schilderijen uit de kasteelcollectie onderhanden 26

Concertagenda 28

Kinderfeest 30

Colofon 31

In Memoriam
mevr. A. M. Thiadens-Goedings. 31

Informatiepagina 32

Kasteel Amerongen Bulletin is een uitgave van Stichting Vriendenkring Kasteel Amerongen.

24ste jaargang nr 69 winter 2007-2008

VOORWOORD

De eerste concerten in Koetshuis zijn veelbelovend

De weg naar het Koetshuis is op 7 november sprookjesachtig door fakels verlicht als we door het hek van het Kasteelterrein lopen. Binnen staan koffie en thee klaar en in de zaal stroomt het publiek langzaam binnen. Al die mensen komen niet voor niets, want het concert door Jan Jansen, clavecimbel, Mieneke van der Velden, viola da gamba, en Kees Hülsmann, (barok-)viool, is prachtig. Het programma is gewijd aan composities van Johann Sebastian Bach: vier Sonates worden in een wisselende bezetting vertolkt; een eigen rol is er voor het clavecimbel in Toccata voor Cembalo solo BWV 912 in D gr. terts.

Het concert dat ik bezocht, was het derde uit de serie 'Buxtehude en Bach' waarmee het gerestaureerde Koetshuis als concertzaal feestelijk werd heropend. Vrienden en vrijwilligers waren uitgenodigd om twee concerten gratis bij te wonen. Directeur Jaap Hülsmann wilde hiermee alle mensen bedanken die zich als vrijwilliger en/of vriend inzetten voor Kasteel Amerongen. Op de donateursdag zei hij: "Het is ontzettend belangrijk om zo'n grote enthousiaste groep van vrienden om je heen te

ervaren. Vooral daardoor is het mogelijk om dingen te realiseren." Kon u niet op de donateursdag aanwezig zijn? In het Bulletin een kort verslag.

Naast bovenstaande informatie krijgt u weer een overzicht van de werkzaamheden betreffende de restauratie van het Huys. Verder schreef Luc Panhuyzen speciaal voor het Bulletin het helaas alweer laatste deel van zijn trilogie over het Rampjaar, bezien vanuit

het oogpunt van Godard jr. In dit verband vindt u ook een artikel over de plafondschilderingen in de Spiegelzaal van Versailles. Wist u dat daarop onze geschiedenis is afgebeeld?

Bijvoorbeeld de Hollandse Oorlog

(1672-1678), die de Franse koning Lodewijk XIV met zijn legers uitvocht op ons grondgebied. De vrijwilligers die in dit Bulletin centraal staan, zijn de rondleidsters. Uiteraard besteden we aandacht aan het mooie muziekprogramma voor 2008. Als de concerten van zo'n bijzonder kaliber blijven, gaat het Kasteel een mooie toekomst tegemoet.

Mireille van Ruiven.

Namens de redactie wens ik u fijne feestdagen en een goed Nieuwjaar toe.

Het gerestaureerde Koetshuis

Donateursdag 2007 een succes!

De jaarlijkse donateursdag 2007 is een succes geworden. Meer dan 140 mensen namen de moeite om op zaterdagmiddag 27 oktober naar Huys Amerongen te komen. Zij werden ontvangen in het prachtig gerestaureerde Koetshuis.

Na een openingswoord door de voorzitter van de Stichting Vriendenkring Kasteel Amerongen (SVKA), Willem van Ommeren, kreeg Jaap Hülsmann het woord. Hij houdt zich als directeur van de Stichting Kasteel Amerongen vooral bezig met FONDSEN-WERVING. Hülsmann wilde eerst alle mensen bedanken die zich als vrijwilliger en/of vriend inzetten voor Kasteel Amerongen. "Het is ontzettend belangrijk om zo'n grote enthousiaste groep van vrienden om je heen te ervaren," zo stelde hij. Vooral daardoor is het mogelijk om dingen te realiseren."

Funcities van het Huys na 2010

Hülsmann schetste ook de visie, die de SKA voor ogen staat, als straks na 2010 de restauratie geheel klaar is. Huys Amerongen moet drie belangrijke functies gaan krijgen.

De eerste functie richt zich op het maatschappelijk debat. Op Huys Amerongen kunnen debatten worden gevoerd op internationaal niveau! Dat betekent dan tegelijkertijd dat er binnen Huys Amerongen accommodatie moet worden geboden aan hooggeplaatste personen.

De tweede functie richt zich op deskundigheidsbevordering en het bedrijfsleven. Men denkt aan expertise in de monumentenzorg, tuinenbeheer, historische moestuinen. Maar ook aan trainingen voor het bedrijfsleven.

De derde functie is die van het bevorderen van cultuur en kunst. Huys Amerongen leent zich voortreffelijk voor allerlei kunst- en cultuuruitingen. Belangrijke musici, maar ook jong talent, geven er hun concerten. Er kunnen antiekmarkten worden gehouden en dat alles moet geïnteresseerden naar Amerongen trekken.

Een geslaagde dag

Lodewijk Gerretsen, de conservator van Huys Amerongen, toonde aan de hand van dia's de vorderingen van de restauratie. De meeste verroeste trekankers, die op veel plaatsen scheuren in de muren hebben veroorzaakt, zijn inmiddels verwijderd. Ook de zware balken die door rotting waren aangetast, zijn opgevuld en kunnen weer dienst doen. Na een vragenkwartiertje kon iedereen zijns weegs gaan. Dat betekende of een bezoek aan de tuinen of een vrije wandeling door het Huys of een filmpresentatie in het Koetshuis. De middag werd afgesloten met een drankje. Uit de vele reacties van de vrienden bleek dat deze dag zeer geslaagd was!

Marian Schalk-Meijering

Foto: Toos van Eck

De middag werd in het pas gerestaureerde Koetshuis gehouden: een primeur voor de Vrienden, want de officiële opening vond pas later begin november plaats.

REDDELOOS, RADELOOS, REDELOOS

Kasteel Amerongen

in bange dagen

Deel 3

We zijn gebleven in het jaar 1673, het dieptepunt van het Rampjaar. Aan dat Rampjaar worden altijd de woorden 'Redeloos, radeloos, reddeloos' gevoegd. In het vorige deel van deze drieluik hebben we Margaretha Turnor, barones van Amerongen, in een vergelijkbare gemoedstoestand achtergelaten. Het kasteel Amerongen was verwoest, de Fransen hadden het trotse gebouw veranderd in een geblakerde hoop stenen.

In dit laatste, derde deel over de Van Reedes en het Rampjaar volgen we de zoon des huizes, Godard junior, de Heer van Ginckel. Zijn moeder was wanhopig; hijzelf was het ook, zij het om andere redenen.

In mei 1673 was Godard Heer van Ginckel bijna dertig jaar oud. Hij was een zwaargebouwde man, niet de ideale lichaamsbouw voor een officier in de cavalerie. Daar stond tegenover dat hij over veel kracht en een ijzeren gestel beschikte. Beide kwaliteiten zouden hem, zijn familie en zijn vaderland nog goed van pas komen.

Zware concurrentie

Zijn robuuste voorkomen contrasteerde opvallend met zijn zachtaardige manier van optreden. Godard junior was iemand zonder spatjes. Later zou hij het verwijt krijgen dat hij tegen zijn manschappen te amicaal was. In deze jaren, toen hij nog aan het begin stond van zijn loopbaan, was hij tussen de oudere hoofdofficieren een verlegen, schuchtere jongeman.

Godard van Reede,
1e Graaf van Athlone;
naar een schilderij van
Johann Christoph
Merck.

In gezelschap van de Prins van Oranje, zeven jaar jonger dan hij, kwam hij moeilijk uit zijn woorden. En dat kwam nu net slecht uit, want hij was verwickeld in een sollicitatie. Hij wilde generaal-majoor worden. Niet alleen moest hij hiervoor zijn kandidatuur duidelijk onderstrepen, hij had bovendien een zwerm van mededingers die hij moest afbluffen.

Promotiekansen

Hij was het jaar tevoren gepasseerd. Niet leuk, maar overkomelijk. Vooral toen de Prins van Oranje hem een keer, tijdens het appèl waarvoor hij vijftig hoge officieren had laten aanrukken, hem alleen naar voren had laten komen. Willem III had hem toen plechtig omhelsd en toegesproken namens het dankbare vaderland. Deze 'ambassade' was hem meer waard dan honderd promoties, jubelde Godard in een brief aan zijn ouders. Maar die reageerden zuinig. Een omhelzing is gratis, daar koop je niks voor. Hun reserve was terecht, want ook Godards volgende sollicitatie mislukte. Volgens zijn teleurge-

stelde vader en moeder kwam dat omdat hun zoon 'timide' was geweest op de momenten dat het erop aankwam. Waarschijnlijk hadden ze hierin gelijk. Godard zelf was ook teleurgesteld. Het was de tweede keer dat hij was gepasseerd. Hoe vaak kun je worden gepasseerd voordat je je conclusies moet trekken? Wat een sollicitatie tot een hachelijke onderneming maakte, was dat de hele militaire gemeenschap toekeek. Natuurlijk was discre-

tie vereist, maar het werd door niemand in de praktijk gebracht. En zo wisten alle officieren van hoog tot laag dat Godard in de race was geweest voor het generaal-majoor-schap, maar dat hij kennelijk te licht was bevonden. Een mislukte sollicitatie was omringd door schande. Het bezorgde hem een kneuzing in zijn eigenwaarde.

Weer gepasseerd?

In mei 1673 kwam de volgende gelegenheid voor promotie. Hij kon wel een opsteker gebruiken, nu het ouderlijk kasteel in vlammen was opgegaan. Weer werd hij gepasseerd. Nu knapte er iets in hem. Waar was de dankbaarheid van de Prins van Oranje gebleven, had diens omhelzing dan helemaal niets betekend? "Ik had nooit gedacht dat Zijne Hoogheid mij dit ongeluk zou aandoen," schreef hij zijn ouders zwaar gewond. De schande was te groot om nog langer te dragen. Godard junior was boos. Hij kondigde aan het leger te willen verlaten. Eindelijk liet hij zijn eeuwige vriendelijkheid varen, en hij maakte de prins duidelijk dat er een grens was bereikt. Die stuurde een paar dagen later zijn vertrouweling Hans Willem Bentinck op hem af met een soort excuus. De Heer van Ginckel hield zijn rug recht. Hij bleef in het leger, maar nam met de verontschuldigungen geen genoegen.

Door vijanden overspoeld

Gelukkig voor hem was er weinig gelegenheid tot kniezen. Het land bevond zich in staat van oorlog. De vijand was overal. Er liep een Waterlinie van Muiden recht naar beneden tot onder Gorckum, die het land verdeelde in een vrij en een bezet gedeelte. In Utrecht, Gelderland en Brabant waren ongeveer 60.000 Franse soldaten gevestigd. Deze troepen waren redelijk georganiseerd, en stonden onder leiding van de beruchte Prins van Condé, een vermaard veldheer. Zolang dat heerschap zich in Nederland bevond, was niemand in Holland veilig. In Overijssel, Friesland en Groningen zwermden troepen plunderende soldaten van de bisschop van Münster rond. De dreiging die van Münster uitging was minder groot dan de verwoestingen

In gezelschap van de Prins van Oranje, kwam hij moeilijk uit zijn woorden.

---

die hij aanrichtte. De bisschop had het beleg van Groningen moeten opgeven, in het najaar van 1673 zou hij uit Nieuwerschans worden verdreven.

Krachten spreiden

De oostelijke kant van Holland werd dus bedreigd door de Fransen, de westelijke kant was evenmin veilig. De Franse en de Engelse koning hadden een enorme oorlogsvloot in de Noordzee gebracht. Het was de bedoeling dat die vloot een landingsoperatie zou uitvoeren, liefst op het strand van Scheveningen. Dan konden de soldaten linea-recta doormarcheren naar Den Haag. In de zomer van 1673 verscheen de vijandelijke vloot wekelijks wel ergens voor de Nederlandse kust. Van Rotterdam tot aan Den Helder weergalmden het gelui van noodklokken. Het leidde tot een intens gevoel van onveiligheid bij de bevolking. Het Nederlandse leger moest zijn krachten spreiden: zowel aan de kant van de Waterlinie als aan de kant van de Noordzee moest het bedacht zijn op een aanval.

Tijd voor helden

Godard bevond zich op dat moment in Gorckum, een legerkamp in het meest zuidelijke puntje van de Waterlinie. Het was een strategische plek, want als de Fransen vanuit Utrecht of Brabant doorbraken, was hij snel ter plekke. Hetzelfde was het geval wanneer de vijand een landing uitvoerde in Zeeland. Het was een merkwaardige periode, want eigenlijk had Godard het relatief rustig. De Fransen waren verwickeld in een moeizame aanval helemaal in het noorden van de Waterlinie, in Muiden. En de gigantische vijandelijke vloot bleek een monster met een bot gebit. De Nederlandse vloot onder leiding van De Ruyter had zich verscholen achter de zandbanken voor de Vlaamse kust. Zolang de Nederlanders zich daar bevonden, konden de Engelse en Franse schepen geen landing uitvoeren. Tegelijkertijd durfden ze de Nederlanders niet in hun 'zeehol' aan te vallen, omdat ze bang waren dat hun zwaardere schepen vast zouden lopen op de zandbanken. De Ruyter volhardde niet alleen in zijn effectieve strategie, hij voerde

Hij maakte de Prins duidelijk dat er een grens was bereikt.

Reis-setje voor het drinken van thee, 18e eeuw. Naar verluidt nam Godard jr. het op zijn reizen en/of veldslagen altijd mee.

bovendien plaagstoten uit. In de loop van juni wist hij tweemaal de veel grotere vijandelijke vloot te verrassen. Weliswaar waren er geen Engelse of Franse schepen tot zinken gebracht, maar beide keren stond de overmacht bijna weerloos tegenover de bliksemanvallen van de Nederlandse horzels.

In augustus volgde een laatste zeeslag voor de kust van Texel.

Felle zeeslagen

Godard volgde net als alle Nederlanders de verrichtingen van de Nederlandse vloot op de voet. Nog altijd kwamen er kranten uit, waarin ieder nieuwtje belandde dat op een zeeslag duidde. In Gorckum moet hij het gebulder van de kanonnen hebben kunnen horen. Vanuit Rotterdam bereikten hem verhalen over grote hoeveelheden aangespoeld wrakhout, waarop volgens sommigen de wapens van de Franse en de Engelse koningen stonden. Toen een paar dagen na de zeeslagen de officiële brieven kwamen van Michiel de Ruyter, was het feest. Overal in het land werden de kerkklokken geluid, een officiële dank- en bededag

werd uitgeschreven. Het was de ontlasting van een bevolking die nu al een jaar in spanning zat. De vijandelijke vloot was echter nog niet verslagen. In augustus volgde een laatste zeeslag voor de kust van Texel. Weer kregen de vijanden er van langs. Zwaar gehavend keerden de Franse en Engelse schepen huiswaarts, het gevaar van een invasie leek voor goed afgewend.

Meer en meer vrienden

In deze maanden vond de ommekeer plaats. Godard was voorlopig nog toeschouwer. Hij onderhield een drukke correspondentie met zijn vader, die inmiddels in Hamburg zat en daar soldaten wierf voor de staat. Godard plaatste bestellingen bij hem. Het begon met een paar extra paarden, daarna een paar extra ruiters en al snel beloofde zijn vader hem een compagnie (circa tachtig man). Verder bezocht zijn vrouw Philippota hem zo vaak als ze kon. Dat hun huwelijk de spanningen van de oorlog aankon, werd wel bewezen door het feit dat de ene zwangerschap naadloos op de volgende aansloot. Ondertussen drongen signalen tot hem door dat de Republiek niet langer alleen stond. Eind augustus was een bondgenootschap gesloten tussen de Nederlandse Republiek, Spanje en de keizer in Wenen. En zo werd het wegvallen van de keurvorst van Brandenburg (april 1673) ineens royaal gecompenseerd door de zogeheten 'Haagse Alliantie'. Vooral de bijval van de keizer was belangrijk. Hij was de officiële heerser over het uitgestrekte Duitse Rijk. Het betekende niet alleen dat Nederland hulp kreeg van de tweede supermacht in Europa, maar tevens dat supermacht Frankrijk in Duitsland zou worden aangevallen. Terwijl Nederland meer vrienden kreeg, kreeg de Franse koning steeds meer vijanden.

Beleg van Naarden

De gunstige gevolgen van de Haagse Alliantie lieten nog even op zich wachten. Vooralsnog werd Godard half september volledig opgeëist door het beleg van de vesting Naarden. De belegering was zwaar met symboliek overladen, omdat de Fransen twee maanden eerder de Neder-

Hij onderhield een drukke correspondentie met zijn vader die in Hamburg zat.

Tijdens de eerste twee dagen van het beleg sliep hij geen twee uur achter elkaar.

landse vesting Maastricht hadden veroverd. Nederland wilde zich revancheren. Godard was dag en nacht in touw. Tijdens de eerste twee dagen van het beleg sliep hij geen twee uur achter elkaar, schreef hij zijn moeder. In de nacht van de vijfde dag hield hij toezicht op zijn mannen, die takkenbossen maakten, die nodig waren voor het leggen van een overtocht door de gracht. Godard zelf deed niet mee aan de stormloop van de volgende dag. Wel heeft hij de aanvalsschreeuw gehoord van de soldaten, het salvo waarop ze door de verdedigers werden getrakteerd. De volgende dag gaf Naarden zich over. Zijn moeder was trots op hem. Naarden was sneller gevallen dan de Fransen nodig hadden om Maastricht in te nemen.

Fransen teruggedrongen

Daarna ging het leger eerst zuidwaarts, niemand wist precies waarom. De plannen werden geheim gehouden, zodat Godard in iedere brief weer nieuwe gissingen toevoegde.

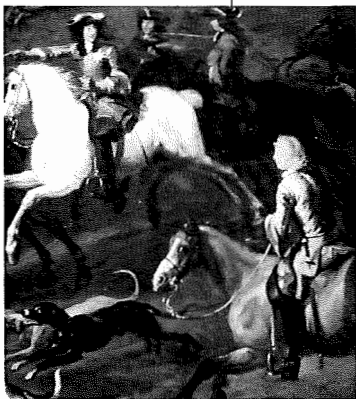
Het nieuwste was dat het Nederlandse leger direct Frankrijk zou binnenmarcheren om Parijs te verwoesten!

Uiteindelijk ging de mars naar de Duitse stad Bonn, de residentie van de bisschop van Keulen, bondgenoot van Frankrijk. Onder de vestingmuren van Bonn vond de vereniging plaats van de troepen van de Prins van Oranje en die van de keizer, bij elkaar een slordige 60.000 man. Bonn was een hardere noot om te kraken dan Naarden, maar na ruim een week was het zover. Dit had tot gevolg dat de Franse toevoerslijnen naar de Nederlandse Republiek

ernstig werden bedreigd.

Republiek ontruimd

De Fransen waren na het verlies van Naarden al tot de slot-som gekomen dat ze onmogelijk alle Nederlandse vestingstadjes behoorlijk konden bezetten en dan ook nog eens een oorlog gaande houden in Duitsland. Op het moment dat met het beleg van Bonn werd aangevangen, werd het

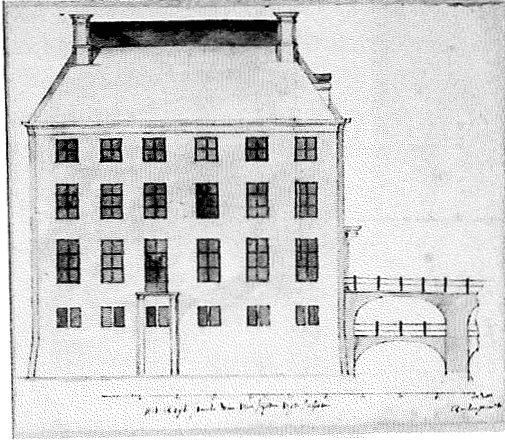

Koning-stadhouder Willem III houdt van jachtpartijen, waarbij soms ook Godard, heer van Ginckel geacht wordt aanwezig te zijn. Detail in schilderij van Dirk Maas.

bevel gegeven de provincie Utrecht te verlaten. De Republiek werd ontruimd, na de val van Bonn in verhoogd tempo. De Fransen probeerden nog zoveel mogelijk geld en bezittingen uit de geplaagde bevolking te persen. Een optocht van 3.000 volgeladen wagens zette koers uit de Nederlanden naar Frankrijk. Het Nederlandse leger zette de achtervolging in, maar heeft de Franse aftocht niet kunnen beletten.

Het rouwbord van Godard van Reede Heer Van Ginckel hangend in de N.H. Kerk te Amerongen. Op het bord komt zijn lijfspreuk voor en tevens de Deense Orde van de Olifant: een witte olifant aan een blauw lint.

Hierboven: ontwerp-
schets voor de voor-
gevel, en geheel boven-
schets voor de zuid-
gevel van Amerongen.

*Luc Panbuysen
is de auteur van
o.a. het boek
'De Ware Vrijheid;
De levens van
Johan en Cornelis
de Witt'
(uitgave van
Atlas 2005).*

Tijd voor wederopbouw

En zo was het Rampjaar ineens tot een einde gekomen. Twee jaar geleden bewoonden de Nederlanders het meest welvarende land van Europa, eind 1673 was het veranderd in een landje dat voor de helft was verdrinken, en waarvan de andere helft was overdekt met de schroeivlekken van verwoeste dorpen en kastelen. Het zou nog jaren duren voordat de schade was hersteld. Omdat alle molens waren vernield, bleef

de Waterlinie nog lang een keten van moerassen. Maar de wederopbouw begon energiek. De ouders van Godard waren daarvan het toonbeeld. In 1674 beraamden Margaretha en Godard Adriaan reeds plannen voor de bouw van het nieuwe kasteel. Op het terrein verzezen schuren, steenovens en een smederij.

Eindelijk promotie

Ondertussen ging de oorlog door. De Prins van Oranje nam geen genoegen met de bevrijding van de Republiek, de Franse koning moest een pak rammel krijgen dat hem zou heugen. En in die oorlog verkreeg Godard eindelijk zijn eerste grote promotie. In 1675 werd hij benoemd tot commissaris-generaal, een staffunctie. Tevens werd hij jachtmeester van de prins, waardoor hij toetrad tot diens selecte clubje vrienden. In 1678 werd de Vrede van Nijmegen getekend, waarmee de oorlog zijn einde vond. In datzelfde jaar was het nieuwe kasteel Amerongen gereed gekomen. Zo kan het Kasteel zoals we dat nu kennen worden gezien als een monument voor een gezin dat de veerkracht had om een oorlog te overwinnen, maar ook dat van een land dat het Rampjaar overleefde. De plafondschildering van de Feniks, de mythologische vogel die uit zijn as herrijst, verwijst hier ook naar.

Luc Panbuysen

Nieuwe website met Kasteelallure

Wat wordt er op dit moment gerestaureerd? Wat speelt er zich op cultureel gebied af in het nieuwe Koetshuis? U wilt een bijdrage aan de restauratie leveren, maar wat is er mogelijk? U vindt het allemaal op de vernieuwde website van Kasteel Amerongen: www.kasteelamerongen.nl

Op de site staan drie thema's centraal: restauratie-activiteiten, bijzondere culturele hoogtepunten en sponsormogelijkheden. De belangrijkste nieuwtjes op restauratiegebied vindt u in de restauratieblog. Hierin beschrijft conservator Lodewijk Gerretsen wat er zoal rondom hem gebeurt. Zo kan de lezer lezen hoe het Kasteel in een stille vakantietijd klinkt. Welke geluiden hoor je dan? Welke schilderijen worden momenteel opgeknapt en welke behandeling krijgen ze? Kortom, de blog levert een uniek kijkje achter de schermen op. Onder de culturele hoogtepunten van dit moment vallen bijvoorbeeld de bijzondere openingsconcerten die in het onlangs gerestaureerde Koetshuis plaatsvonden. Tevens is er uiteraard uitgebreide aandacht voor sponsoring en fondsenwerving. Op een filmpje legt directeur Jaap Hülsmann uit waarom. Naast die drie thema's is er aandacht voor de historie en de bewoners van het Huys. Ook is er praktische informatie te vinden.

Er is voor een stijlvolle, rustige uitstraling gekozen. Gebruiksvriendelijkheid

stond daarbij voorop. Heldere beelden illustreren het geheel en geven de website de allure van een kasteel.

Leuke feiten

Sinds de nieuwe website is het aantal bezoeken aan de site bijna verdubbeld van 89 kijkers per dag naar gemiddeld 160. De meeste lezers bekijken zo'n zes onderwerpen of 'pagina's' en blijven iets langer dan twee minuten 'hangen'. Veel mensen komen op de website door gericht te zoeken op Kasteel Amerongen. Maar ook wordt gezocht met de termen 'Amerongen' of 'Koetshuis kasteel Amerongen'.

Mireille van Ruiven

'Hollandse Oorlog' in de Spi

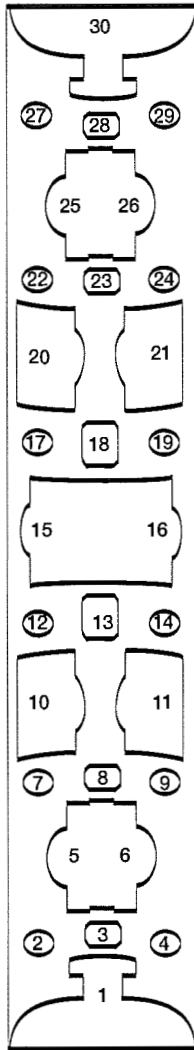
De Spiegelzaal in het Kasteel van Versailles is cultuurhistorisch interessant. Niet alleen voor de Franse historie, maar ook voor de onze.

Het beschilderde plafond ervan heeft grotendeels betrekking op de 'Hollandse Oorlog' (1672-1678), zoals de Fransen die noemden.

Spiegelzaal

Foto boven: Château de Versailles: Galerie des Glaces (de Spiegelzaal).

Bij plattegrond boven: De opschriften en nummers van de plafondschilderingen in de Spiegelzaal die betrekking hebben op de Hollandse Oorlog, (nr.1 begint op foto achterin de zaal).
 1. 'Alliantie van Duitsland en Spanje met Holland, 1672'.

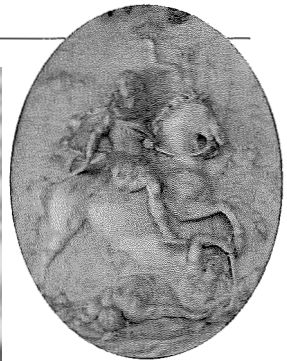
Versailles is het levenswerk van de Franse koning Lodewijk XIV (1638-1715). Maar zonder zijn trouwe adviseurs Colbert, minister van financiën, de architecten Le Vau en later Jules Hardouin-Mansart, tuinarchitect Le Nôtre en de veelzijdige ontwerper-schilder Le Brun (n.b. Kasteel Heeze bezit wandtapijten naar zijn ontwerp), had hij deze droom niet kunnen waar maken. Van zijn moeder Anna van Oostenrijk en zijn grootmoeder Maria de Medicis, kreeg Lodewijk de liefde voor de beeldende kunsten mee; van vader's kant was het de muziek en de bestuurlijke interesse. Tijdens Lodewijk's jeugd regeerde kardinaal Mazarin. Ook door diens opvoeding werd het kunstzinnige gevoel van de jongen goed ontwikkeld, zodat hij hoewel ze veel ouder waren, de raadgevers later toch 'de baas' kon blijven.

Het begin van de bouw

In 1661 kwam Lodewijk XIV aan de regering. Hij was 23, was getrouwd en had een zoon in de wieg. De omgeving van Versailles, met het kleine jachtslot van zijn vader als middelpunt, was feitelijk nooit uit Lodewijk's gedachten geweest. Dáár wilde hij

5. 'Overtocht over de Rijn voor de ogen van de vijand, 1672'.
 6. 'Inname van Maastricht door de koning in dertien dagen, 1673'.
 10. 'De koning geeft orders om tegelijkertijd vier van de sterkste Hollandse vestingen

aan te vallen, 1672'.
 11. 'De koning bewa-pent ter land en ter zee, 1672'.
 21. 'Besluit tot oorlog tegen Holland, 1671'.
 30. 'Holland accepteert de vrede en maakt zich los van Duitsland en Spanje, 1678'.

Ovaal: de beroemdste daad van Lodewijk XIV was het oversteken van de Rijn op 12 juni 1672, uitgebeeld door Antoine Coysevox.

Nummer 10 op de plattegrond: 'De koning geeft zijn orders om tegelijkertijd vier van de sterkste Hollandse vestigingen aan te vallen, 1672.'

bouwen en wonen; hij was een buitenmens met een voorliefde voor sport. In die tijd was hofdame Louise de la Vallière zijn favoriete. Voor de jonge Lodewijk een aanleiding om op Versailles tuinfeesten te houden voor haar en zijn vrienden; hij was dol op 'pretjes' en zou er nog eens een speciaal iemand voor aanstellen.

Auteur F. Tiberghien vertelt over Versailles als bouwplaats, dat er 36.000 werklieden en kunstenaars werden aangesteld; tientallen miljoenen ton steen en marmer werden gebruikt, evenals kilometers gietijzeren buizen; 120.000 vierkante meter dakbedekking en dat er miljoenen van te voren opgekweekte bomen werden geplant.

Avontuur en agressie

Koning Lodewijk XIV liet zich gaan in een met grootsheid gevoerde hofhouding. Hij, de Zonnekoning, was een

Nr 30: Holland accepteert de vrede en maakt zich los van Duitsland en Spanje'. De rechter figuur, (Holland) met een kleine kroon, wijst naar een loshangende ketting in haar linkerhand. Rechts naast haar een kleine leeuw. Links van de zelfverzekerde middelste figuur staat een adelaar (Duitsland).

groot en algemeen bewonderd heerser die regeerde op de grondslag van het 'droit divin', de absolute monarchie. Lodewijk's politiek van avontuur en agressie was doelbewust gericht op vergroting van het Franse grondgebied. Om alle oorlogsuitgaven te kunnen bekostigen, besliste de koning in 1689 tot het omsmelten van veel kunstwerken van zilversmid Ballin, zoals massief zilveren tafels, stoelen, de troon,

Verheerlijking van Lodewijk XIV met bloemen en kransen door de godin Flora, die naar hem wijst. De koning draagt zijn blauwe, met hermelijn gevoerde mantel over zijn harnas. Waarschijnlijk no.15 op de plattegrond: 'De Koning regeert zelf, 1661'. De schildering ligt precies in het midden van het plafond.

vazen, kandelaars en bloembakken voor de sinaasappelboompjes. Naarmate Lodewijk XIV ouder werd, liet hij dit 'spel' van avontuur en agressie achter zich. Hij bemoeide zich meer en meer met de tuinen.

De Spiegelzaal

Terwijl in het Amerongse gebied de wederopbouw van het door de Fransen in brand gestoken en verwoeste dorp en Kasteel Amerongen verder ging, kwam de koning in Versailles met een opdracht aan Hardouin-Mansart en Le Brun voor een Grote Galerij voor ontvangst van gezanten of buitengewone audiënties. Het werd de derde bouwphase, tussen 1678 en 1686. Een bestaand terras met in het midden een vijver met fontein werd ervoor opgeofferd. Met een lengte van 73 m., 13 m. breed, en 12.3 m. hoog, werd deze zaal de grootste in het kasteel. Men kon zich

voor 't eerst van top tot teen spiegelen! De door haar brieven over het hofleven beroemd geworden hofdame la Marquise de Sévigné was "verrukt van deze soort koninklijke schoonheid, die uniek is in de wereld". Op Amerongen werd Mme. De Sévigné graag gelezen door Anna Elisabeth van Tuyl van Serooskerken, Lady Athlone, naar de mode in het Frans: "J'ai beaucoup lu Mad. de Sévigné, tous ces jours, excellente lecture, pour vous, pour moi, pour tout le monde", schreef ze. De Spiegelzaal vormt de verbindingsgang tussen de Zaal van de Oorlog (statievertrekken) op het noorden en de Zaal van de Vrede (vertrekken van de koningin) op het zuiden.

Het plafond

Het gewelfde plafond werd tussen 1681 en 1684 prachtig beschilderd door Le Brun en is door middel van verguld

Ontwerp voor een zilveren tafel, bestemd voor de Grote Galerij (Spiegelzaal), door Nicodemus Tessin. Links: portret van de Franse koning Lodewijk XIV.

stucwerk onderverdeeld in zeven grote vlakken. Hiertussen zweven twaalf ovale en zes octagonale medaillons. De schilderijen in de grote vlakken herinneren aan Lodewijk's overwinningen tijdens de Hollandse Oorlog (die hij met zijn legers uitvocht op ons grondgebied) en aan binnenlandse hervormingen in zijn eerste regeringsjaren. Eén van de roemrijkste daden van de koning was het oversteken van de Rijn op 12 juni 1672. De medaillons tonen weer andere victories. We zien op het plafond allegorische voorstellingen, waarin telkens met een handgebaar naar de belangrijkste figuur wordt gewezen. Bij de restauratie is ontdekt dat Le Brun vanaf de noordkant van de Spiegelzaal met donkere kleuren begon en met steeds lichtere naar het zuiden werkte. Hij gebruikte ook een zeer krachtige kleur blauw, die lichter wordt als je dichterbij de Zaal van de Vrede

komt. In opdracht van de koning schreven Nicolas Boileau en zijn vriend Jean Racine alle titels.

's Avonds zorgden twintig verzilverde bronzen kroonluchters en vierentwintig kandelabers voor de verlichting van de Spiegelzaal. Overdag waren de luchters verborgen: iedereen moest toch zonder belemmering het beschilderde plafond kunnen bewonderen en onder de indruk raken van de heldendaden van de koning!

Bertje Rotgans

Met dank aan Maison de la France, Amsterdam.

Bronnen:
Weekblad 'Elsevier',
63ste jaargang, nr. 13,
31 maart 2007, pag. 46;

C. Brinton, J.B.
Christopher, R.L.Wolff,
Nederlandse bewerking
Joh. Winkler, herzien
door S.J. de Vries;

schiedenis, deel 2,
Renaissance tot Bismarck,
Amsterdam/
Brussel MCMLXX,
pag. 193-199, 203;

Claude Augé et Paul
Augé, Nouveau Petit
Larousse Illustré, Paris
1938.

Elseviers Wereldge-

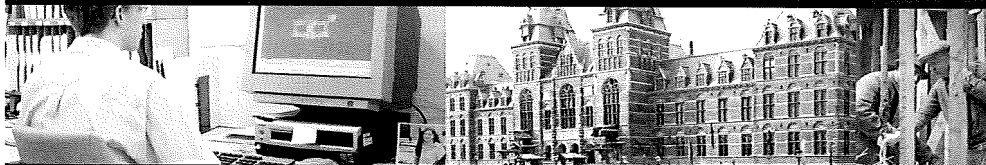
Van
Hoogevest Architecten
Bureau voor
Architectuur en
Restauratie
Bureau voor
Bouwtechnisch
Advies
Bureau voor
Architectuurhistorie
Kariatiden

www.vanhoogevest.nl
vanhoogevest@vanhoogevest.nl
vanhoogevest.nl

JURRIËNS | MONUMENTEN ONDERHOUD

van hoogevest architecten

Bureau voor Architectuur en Restauratie
Bureau voor Bouwtechnisch Advies
Bureau voor Architectuurhistorie Kariatiden

Van Hoogevest Architecten begeleidt het
bouw- en restauratieproces van begin tot
eind: van onderzoek en schets tot realisatie.

Van Hoogevest Architecten BV
Westsingel 9 / 3811 BA Amersfoort
T 033 - 463 17 05 / F 033 - 461 08 54
bureau@vanhoogevest.nl / www.vanhoogevest.nl

'Rondleiden door het Huys is echt het leukste baantje dat er is!'

In dit Bulletin laten we twee rondleiders van Kasteel Amerongen aan het woord. Het zijn: de oudste rondleider van dit moment Tilly Hensen, en de laatste die het team is komen versterken Dineke Jansen. Enthousiast vertellen deze vrouwen hoe ze bij het Huys terecht zijn gekomen.

'Als je van geschiedenis en van mensen houdt, is rondleiden door 't Huys, zoals Kasteel Amerongen door ingewijden meestal wordt genoemd, echt het leukste baantje wat je je maar kunt voorstellen," vertelt *Dineke Jansen*. "We hebben een ontzettend leuk team en iedere rondleiding is weer anders. Je weet nooit van te voren wat er zal gebeuren of met welke vragen de mensen komen." *Tilly Hensen* vult aan: "Maar je moet je verhaal wel zo samenvatten, dat er een goede lijn in zit! En bovendien moet je de mensen zo enthousiast maken, dat ze nog eens een bezoek willen brengen aan Kasteel Amerongen!"

Hoe het begon

"Huys Amerongen was voor mij bekend terrein," vertelt *Tilly*. "Ik werkte als vrijwilligster in het museumwinkeltje. Mevrouw Eijffius die de administratie van de Stichting deed, vroeg mij op een dag om groepen in het Huys rond te leiden. Ik had toen nog een part-time baan in Doorn en werkte ook een middag op de bibliotheek in Amerongen. Uiteindelijk heb ik de baan toch aangenomen. En zo begon ik in 1991 als rondleider op Kasteel Amerongen." *Dineke*: "Ik ben bij Kasteel Amerongen terecht gekomen via Marjanne Lafère die op kantoor werkt. Voor haar verjaardag had zij een rondleiding georganiseerd en ik ging mee. De restauratie was toen al begonnen en eigenlijk stond er niets meer op de oorspronkelijke plek. Hoewel ik al eens eerder op het Kasteel was geweest, vond ik het

Dineke:

'Je weet nooit van tevoren wat er zal gebeuren of welke vragen er komen.'

Dineke Jansen

Tilly Hensen.

Tilly:
'Toen ik pas
began, werd je
als het ware
in het diepe
gegooid'.

ook deze keer weer bijzonder indrukwekkend. Toen Marjanne mij een aantal weken later vroeg of ik het leuk zou vinden om het team te versterken, hoefde ik geen moment na te denken. Ik heb eerst een aantal rondleidingen mee moeten lopen, om het vak te leren. En dus ben ik vaak met Tilly meegeweest, zij heeft al jarenlang ervaring als rondleider. Van haar heb ik veel geleerd."

Wat vertel je

Op de vraag wat een rondleiding precies inhoudt, vertelt *Tilly*: "Iets vertellen over de geschiedenis van de bewoners en de tijd waarin alles zich afspeelde. We vertellen ook over de architectuur, de bouwgeschiedenis, de collectie en de verschillende stijlen van de meubels. Je moet het verhaal goed samen kunnen vatten, dan begrijpen de mensen het beter. Ik vertel ook altijd wat de vele vrijwilligers van Amerongen doen, zoals de Engelen, de Tuin- en Boskabouters en alle anderen..."

Dineke: "Het is ontzettend leuk om met een groep door 't Huys te lopen. Er is op het moment niet veel over de collectie te vertellen, maar over de restauratie des te meer! En dat is de moeite waard. Je moet natuurlijk ook wel eens improviseren, bijvoorbeeld als een trap opeens afgesloten blijkt te zijn, omdat ze daar aan het werk zijn. Maar de meeste bezoekers vinden dat juist wel leuk. Het is natuurlijk bijzonder om een kijkje in de keuken van een restauratie te kunnen nemen. Wat dat betreft is Amerongen uniek.

We laten de bezoekers allerlei zaken zien die normaal gesproken onzichtbaar blijven, zoals de ijzeren trekankers en de oude vloerdelen, die volgens bepaalde technieken worden gerestaureerd.”

Is dit werk moeilijk?

Tilly: "Het is niet moeilijk, maar je moet wel je verhaal durven doen voor een grote groep mensen. We krijgen hier leerlingen van basisscholen en middelbare scholen. Maar ook groepen van huisvrouwen en bedrijfsuitjes. En dan zijn er nog de groepen van mensen die historisch goed onderlegd zijn. Dan moet je wel weten waarover je praat! Het is daarom altijd belangrijk te weten wat voor een groep je krijgt, zodat je je verhaal aan kunt passen. En je hebt heel veel leeswerk.”

Dineke: "In het begin duizelde het me wel. Ik was bang dat ik het nooit allemaal zou onthouden. En ik moet zeggen: ik weet nog maar de helft van wat de ervaren rondleiders weten. Toch heb ik door heel veel te lezen en heel veel op te zoeken en vooral mee te gaan met de rondleidingen, inmiddels ontzettend veel geleerd. Als je nu mijn kraantje openzet, dan begint de informatie te stromen en houdt het pas weer op als je de kraan dichtdraait. Als ik weer een boek heb gelezen over 't Huys, dan moet ik altijd even mijn ei kwijt. Kijken of ik de informatie op mijn gezin over kan brengen. Dat nemen ze me niet altijd in dank af, maar ik heb gemerkt dat het heel goed werkt. Ik zie aan de gezichten of de informatie duidelijk en interessant genoeg is.”

Dineke:

'In het begin duizelde het me wel; ik was bang het nooit te onthouden.'

In het diepe gegooid...

Tilly vertelt: "Toen ik pas begon, werd je als het ware in het diepe gegooid. Je kreeg een paar boeken te lezen en ging daarmee zelf aan de slag. Ik had het boek van Mulder (anti-quarisch) helemaal doorgespit en ook verschillende andere boeken. Bovendien heb ik veel van André van der Goes en Marieke Knuyt, onze vroegere conservatoren, geleerd. We hadden ook elk jaar twee lezingen in het najaar en twee in het voorjaar op slot Zuilen. Er namen

Tilly:
 'Ik vertel ook
 altijd wat de
 vele vrijwilligers
 van Amerongen
 doen.

gidsen van verschillende musea aan deel. Er werd dan verteld over de stijlen van de verschillende meubels, maar ook over schilderijen, textiel, damast, porselein, glas, enzovoort. Tegenwoordig moet je eerst enkele maanden meelopen met een ervaren gids, voordat je zelfstandig een rondleiding kunt doen."

Leuke voorvallen?

Dineke: "Laatst ging ik een aantal bruiloftsgasten door de tuin rondleiden maar het merendeel van de dames droeg extreem hoge hakken. Die dames zijn toen maar in de Buitenplaats aan de koffie gegaan en de dames met de iets lagere hakken zijn mee gegaan naar de tuin. Het was een komisch gezicht om al die dames in avondjurk heel voorzichtig door de tuin te zien lopen. Ze vonden het wel leuk, maar hadden waarschijnlijk keurig bestrate paadjes verwacht, in plaats van stukken zandpad met plassen!"

Tilly: "Ik werd laatst nog aangesproken door een dame, toen ik in Utrecht aan het shoppen was. Ze herkende me van de rondleiding en we hebben even gezellig gepraat. Maar ook heel bijzonder was de gebeurtenis bij een groep slechthorenden die ik moest rondleiden. Op een gegeven moment ging het alarm af, een hoog piepend geluid. Dat kwam omdat men te ver over een draad hing. De mensen uit de groep keken elkaar aan, en begonnen allemaal tegelijk hun hoorapparaat bij te stellen!"

Marian Schalk-Meijering

Studenten maken nauwgezette reconstructies.

Een twaalftal schilderijen uit de collectie zijn onlangs verplaatst naar het nieuwe gezamenlijke atelier van het Rijksmuseum, het Instituut Collectie Nederland en de Universiteit van Amsterdam (UVA). De schilderijen zijn afkomstig uit twee bijzondere portretseries.

Bijzondere portretserie onderhanden

Zeven panelen en één doek met dezelfde afmetingen komen uit de 'Wijts collectie'. Deze deelcollectie bestaat uit totaal 24 portretten van familieleden en medeofficieren van Jaques Wijts (1580-1643). Hij was een Luitenant-Kolonel en strateeg in het staatse leger van prins Maurits. Waarschijnlijk heeft hij rond 1621 opdracht gegeven om een aantal andere hoge officieren uit dit leger te vereeuwigen. De portretten zijn grotendeels door Jan van Ravesteijn of door zijn atelier geschilderd. Een aantal portretten zijn toegeschreven aan de schilders Michiel Janz. van Mierevelt en Gerard van Honthorst. Deze serie is compleet en daarom zeer zeldzaam. Ze hebben oorspronkelijk in het Haagse stadshuis gehangen en zijn geërfd door Margaretha Turnor, vrouw van Godard van Reede.

Vier grote portretten op doek, waarbij de personen ten voeten uit zijn afgebeeld, zijn onderdeel van de tweede portrettenreeks van oud-bewoners van Kasteel Amerongen: de familie Van Reede. De vele generaties Van Reede hebben de reeks met de familieportretten aangevuld en die

hangen bij elkaar op de Bovengalerij.

Onderzoek

Op de schilderijen voeren studenten van de Restauratie-opleiding van de Universiteit van Amsterdam een hoofdzakelijk conserverende behandeling uit. Hierbij dienen ze ook als studieobject voor onderzoek naar zeventiende-eeuwse schildertechniek. De studenten hebben bijvoorbeeld reconstructies gemaakt van een aantal panelen. Onder leiding van een docent en onderzoeker gespecialiseerd in reconstructies van historische schilderijen hebben ze, elk op een paneel van 30 x 40 cm, op ware grootte een kopie gemaakt van een detail van het schilderij. Deze kopieën worden gemaakt met zelf gefabriceerde olieverven en gronderingen. De opbouw van de gronderingslagen, hebben ze onder andere kunnen achterhalen aan de hand van een miniscul verfmonstertje dat microscopisch onderzocht is.

Met zelfgefabriceerde
olieverf en gronderingen
kopieën maken.

Behandeling

De studenten gaan dus aan het werk op een grondlaag die zo veel mogelijk hetzelfde is als die waarop de kunstenaars hebben geschilderd. In voorbereiding op de reconstructie van de afbeeldingen zijn de schilderijen met de infrarood-camera onderzocht. Door middel van de infrarood reflectografie is het mogelijk om de eventuele ondertekening door de verflagen heen te zien. Voordat met de behandeling wordt gestart, zullen de studenten de schilderijen nader onderzoeken en documenteren. Vaste docenten en restauratoren zorgen voor begeleiding, maar ieder heeft haar of zijn eigen object. Op dit moment worden de panelen uitgelijst en schoongemaakt. Na het vooronderzoek en het vaststellen van de conditie van de schilderijen, maakt elke student een behandelingsvoorstel. In overleg met de conservator wordt daarna de verdere conservering of restauratie vastgesteld.

Lodewijk Gerretsen en Nico van der Woude

Met een serie van drie concerten 'Buxtehude en Bach' is in november het gerestaureerde Koetshuis als concertzaal heropend. Hoogtepunt was het concert door Janine Jansen.

Uiteraard is niet voor niets voor beide componisten gekozen. In 2007, zijn 300ste sterfjaar, staat de muziek van Buxtehude en zijn invloed op Johann Sebastian Bach overal in de schijnwerpers. Er worden op tal van plaatsen Buxtehudeconcerten en -festivals gehouden. Dirigent Ton Koopman speelt een belangrijke rol in de feestelijkheden, niet alleen in Nederland maar ook in het buitenland.

Cultureel middelpunt

Koopman stelt zich ten doel een nieuwe generatie Nederlandse barokmusici de kans te geven podiumervaring op te doen. Kasteel Amerongen en Ton Koopman werken aan een vaste samenwerking in de komende jaren.

Kasteel Amerongen is één van de topmonumenten van Nederland, en bezit een unieke interieurcollectie. De Stichting Kasteel Amerongen stelt zich ten doel Kasteel Amerongen na 2010 tot één van de culturele middelpunten van Nederland te maken.

De huisconcerten van 2007-2008 leveren daar zeker een bijdrage aan. Kaarten zijn te reserveren via: www.kasteelamerongen.nl/agenda. Op de website is meer te lezen, ook over de concerten die het Kasteel (SKA) organiseert.

Zondag 9 december 2007

14.30 uur

Kinderconcert Kassandra Trio

Judith Blauw: Hobo

Andrea Zierleyn: Klarinet

Stefanie Liedtke: Fagot

Lachen om grapjes, luisteren naar blaasinstrumenten en je laten meevieren door een spannend verhaal.

Toeters en Trammelant is een belevenis voor kinderen die van avontuur en muziek houden. Deze voorstelling van Trio Kassandra is een concert en een toneelstukje. De musici spelen de rollen van personages uit de commedia dell'arte, het klassieke Italiaanse straattheater. Net als toen met opvallende maskers.

Zondag 3 februari 2008

14.30 uur

Storioni Trio

Bart van der Roer: Piano

Wouter Vossen: Viool

Marc Vossen: Cello

Het Storioni Trio beschikt over een zeer breed repertoire, dat van werken uit de beginperiode van het pianotrio (Haydn en Mozart), via Beethoven, Schubert, Brahms, Ravel en Sjostakovitsj leidt naar prikkelende werken van eigentijdse componisten. Het trio

treedt op alle belangrijke nationale en internationale podia op. Ook zijn ze regelmatig te beluisteren op radio en televisie.

Zondag 20 april 2008

14.30 uur

Duo Bilitis

Ekaterina Levental: Harp en Zang

Eva Tebbe: Harp

Duo Bilitis presenteert programma's met originele werken (eigen) arrangementen en nieuwe composities voor harpduo, harpsolo en harp en zang. Van Barok tot de grote impressionisten en hedendaags repertoire. De concerten vinden zo een evenwicht tussen herkenning, verrassing en vernieuwing.

Zondag 11 mei 2008

14.30 uur

Calefax Rietkwintet

Oliver Boekhoorn: Hobo

Ivar Berix: Klarinet

Raaf Hekkema: Saxofoon

Jelte Althuis: Basklarinet

Alban Wesly: Fagot

Calefax is een 'klassiek ensemble met een pop-mentaliteit'. Het rietkwintet

speelt staande, vaak uit het hoofd en met een mondelinge toelichting. Bovendien arrangeren, hercomponeren en interpreteren de vijf blazers voor hun unieke bezetting muziek uit zes eeuwen. Renaissance, Barok, Impres-sio-nisme, Jazz of een wereldpremière. Bij Calefax klinkt alles nieuw.

Zondag 22 juni 2008

14.30 uur

Marais

Ralph Meulenbroeks: Viola da gamba

Pieter-Jan Belder: Klavecimbel

Rémy Baudet: Viool

Een trio dat bestaat uit drie zeer be-gaafde instrumentalisten. Iedere musicus uit dit gezelschap is op eigen terrein met naam en faam bekend.

Ralph Meulenbroeks is uitgeroepen tot de beste viola da gambaspeler van deze tijd.

Pieter-Jan Belder is veel geprezen om zijn solistisch spel alsmede om zijn begeleidende werk als klavecijnist.

Rémy Baudet is de eerste violist van het Gelders Orkest.

Kinderfeest op stand

Op je verjaardagsfeest samen met je vriendjes omgetoverd worden tot ridder, prinses, deftige dame of heer? Het is mogelijk op het Kasteel. De kinderen kunnen kiezen uit een geheel verzorgd ridders- en prinsessenfeest of een deftige dames- en herenfeest.

Op Kasteel Amerongen wonen een koning en koningin. Omdat zij veel man- en vrouwkracht nodig hebben om het kasteel te beschermen, nodigen zij jongens en meisjes uit om ridder of prinses van Amerongen te worden. Eerst eten ze van de lekkere ridder- en prinsessentaart en drinken ridderwijn. Daarna toveren wij ze om in stoere ridders, compleet met schild, helm en stoppelbaard of in mooie prinsessen. Iedereen is klaar om het Kasteelterrein te verkennen. Goed opletten, want als ridder of prinses van Amerongen moet je de weg kennen. De ridders maken hun eigen stoere zwaard en de prinsessen een kroon en wordt iedereen geridderd. Met zwaard of kroon, oorkonde en iets lekkers gaan ze weer naar huis.

Deftige dames- en herenfeest

Als echte deftige dames en heren taartjes eten en 'champagne' drinken kan ook. Bij zo'n feest horen natuurlijk prachtige jurken, boa's, lange handschoenen, kettingen en hoedjes. Ook

maken de dames zich op. Voor de heren zijn er echte colbertjasjes met vlinderstrikken en voor wie dat wil glittergel. Daarna flaneert het gezelschap over het Kasteelterrein en ontdekt de chiqueste plekjes.

Aan het eind wordt van ieder een fotoportret in de gouden lijst gemaakt. Daarna gaat iedereen met zijn/haar portret en iets lekkers naar huis.

Informatie: een feestje op kasteel Amerongen is voor kinderen vanaf vijf jaar op de vrijdag of zaterdag mogelijk. Het duurt twee uur. Bel voor meer informatie naar 'De Bommel Beer': 0344-606892.

COLOFON

Kasteel Amerongen,
Drostestraat 20, 3958 BK Amerongen
tel.: 0343 - 45 42 12.

Informatie en actuele ontwikkelingen:
www.kasteelamerongen.nl
Kasteeltuin is geopend van 1 april - 1 nov.

Redactie Bulletin Kasteel Amerongen:
Megteld Leenknecht
Rob de Nooy
Bertje Rotgans-van Blerkom
Mireille van Ruiven
Marian Schalk-Meijering
Els Vink-Vreugdenhil
Toos van Eck-van de Klift (fotografie)

Secretariaat Stichting Vriendenkring Kasteel
Amerongen:
Ciska A. de Ridder-Hendriks,
Dijkstraat west 168,
3906 WR Veenendaal,
telefoon: 0318-55 23 54,
e-mail: cis.ridder@planet.nl

SVKA Donateurs/vrijwilligers administratie:
Ad en Mieke Alders
(zie laatste pagina van het Bulletin
voor telefoon, adres, of e-mail.)

RONDLEIDINGEN DOOR HET KASTEEL
vinden plaats in groepsverband, onder leiding
van een gids en uitsluitend op afspraak.
In verband met de restauratie is het kasteel
beperkt toegankelijk. Belangstellenden kunnen
kiezen voor een rondleiding door Het Huys in
het kader van 'Wegens restauratie geopend'.
Afspraken graag minimaal twee weken van te
voren via e-mail:
rondleidingen@kasteelamerongen.nl of:
www.kasteelamerongen.nl
of: telefoon: 0343 - 56 37 66.

© Stichting Vriendenkring Kasteel Amerongen. Alle
rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag
worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geauto-
matiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt in
enige vorm of op enige wijze, zonder voorafgaande
toestemming van Stichting Vriendenkring Kasteel
Amerongen.

ISSN: 1382 - 8916

Druk: Print'81, Doorn.

IN MEMORIAM

Aafje Margaretha Thiadens-Goedings

*'Un jour tu es parti sous terre ou dans le ciel
Pour goûter au repos que l'on dit éternel
Rejoindre les copains qui t'avaient précédé
Et courtoiser les muses de l'autre côté.'*

G. Moustaki: 'Un jour tu es parti'

*Het bestuur van Stichting
Vriendenkring Kasteel Amerongen
geeft met verdriet kennis van het
overlijden van*

Aafje Margaretha Thiadens-Goedings
* Echteld, 23 maart 1948
† Doorn, 22 oktober 2007

Sinds 12 april 2007 weduwe van
Dr. A.J.H. Thiadens

Aafje woonde al enige jaren in
Amerongen. Met haar huis in de buurt
van het kasteel, duurde het niet lang
voor zij de weg naar de kasteelwinkel
had gevonden. Zij werd donateur, maar
ook vrijwilligster.
Met veel plezier heeft Aafje haar vrije
tijd aan het Winkeltje willen geven.
Op deze manier heeft ook zij haar
aandeel in het behoud en de bekend-
heid van Kasteel Amerongen gehad.

Wij gedenken haar in vriendschap.

De Stichting Vriendenkring Kasteel Amerongen (SVKA)

is opgericht in 1983 en heeft als doel de Stichting Kasteel Amerongen (SKA) behulpzaam te zijn door een bijdrage te leveren aan de instandhouding van Kasteel Amerongen en bijgebouwen, met daarin de aanwezige collecties, de tuinen en het park.

Aan de dringend noodzakelijke restauratie wordt nu op volle kracht gewerkt.

Vast staat dat alleen gerestaureerd wordt wat echt nodig is.

Kasteel Amerongen verdient uw aandacht!

Voor een rondgang door het kasteel onder leiding van een gids, opent dit monument in nood in beperkte mate zijn deuren voor belangstellenden

Reserveren: rondleidingen@kasteelamerongen.nl

of telefoon: 0343-563766

Wilt u Stichting Vriendenkring Kasteel Amerongen (SVKA) ook steunen?

€ 17,50 als minimum jaardonatie;

€ 25,- als minimum jaardonatie voor 2 personen uit één gezin;

€ 30,- als minimum jaardonatie voor 3 en meer personen uit één gezin;

€ 175,- als minimum donatie voor het leven.

Opgeven bij: SVKA Administratie, A. M. Alders,
Boslaan 30, 3958 GZ Amerongen,

telefoon: 0343-456755 of

e-mail: svka-admin@planet.nl

Donateurs ontvangen 3x per jaar het Kasteelbulletin; zij genieten op *vertoon* van hun geldige donateurskaart vrij toegang tot tuin en park, gedurende de *openingsuren*.

Secretaris SVKA: mevr. C. de Ridder; telefoon: 0318-552354.

E-mail: cis.ridder@planet.nl

Gironummer Stichting Vriendenkring Kasteel Amerongen: 151838

Huisconcerten

De Muziekcommissie van Stichting Vriendenkring Kasteel Amerongen organiseert regelmatig Huisconcerten.

Toegangskaarten bij: mevr. A. Struyk; telefoon: 0343-481702.

E-mail: a.struyk-ismay@hccnet.nl

Kaarten eveneens verkrijgbaar aan de zaal.

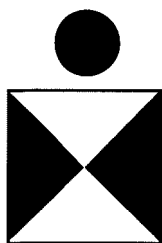
Gedurende de wintermaanden zijn de tuinen van Kasteel Amerongen gesloten.

In het voorjaarsbulletin 2008 staan de openingstijden van de tuin weer vermeld.

Actuele informatie vindt u op de website: www.kasteelamerongen.nl

ISSN: 1382-8916

INSTALLATIEBEDRIJF

MEIJER B.V. AMERONGEN

KOUDIJS

LEERSUM

AMERONGEN

☎ 0343 - 45 12 33 fax 0343 - 45 68 88

- Sanitair
- Lood- Zink- en Dakwerk
- Centrale Verwarming
- Gas- en Waterfitter
- Elektrotechnische Installaties
- Ventilatie

B U I T E N L U S T

↳ Een heerlijk diner
in ons restaurant

↳ Een kleine maaltijd
in het café

↳ Een vergadering in
onze "Rode kamer"

↳ Een kopje koffie
op het terras

↳ Wij zorgen ervoor,
dat U zich bij ons
altijd thuis voelt.

Café Restaurant Buitenlust
Burg. Jhr. H. v.d. Boschstraat 13 * 3958 CA Amerongen * Telefoon 0343-451692
www.cafe-restbuitenlust.nl

Ginkel Groep

Veelkleurige kwaliteit in omgevingszorg

- Aanleg, onderhoud en renovatie van tuinen en terreinen
- Interieurbepplanting
- Boomverzorging
- Daktuinen
- Zwemvijvers
- Natuurontwikkeling

Van Ginkel Veenendaal b.v.
Postbus 11
3900 AA Veenendaal

T: 0318 - 51 90 39
F: 0318 - 54 03 40
E: veenendaal@ginkelgroep.nl

Ginkel

www.ginkelgroep.nl

M.B. HOENCAMP

Restauratie van:

- * uurwerken
- * fijnmechanische instrumenten
- * barometers & automata

Molenstraat 22
4031 JS Ingen
Tel. 0344 - 60 31 91
E-mail: m.hoencamp@hetnet.nl

